

במשך 9 חודשים שוטטתי ברחבי עמק חפר וצילמתי את המקום. אך, מהו "מקום"? לדברי זלי גורביץ'¹: "... 'המקום' הוא מושג כמעט ריק כשלעצמו. אין בו כדי להצביע על אובייקט מסוים – כסא, הר, ענן, מקל, איש, ילדה... מקום הוא מושג מופשט שאינו קיים באופן מובחן אלא על-פי האופן שבו אנחנו מגדירים אותו, מסמנים אותו, בונים אותו וחווים אותו בפועל".

בחודש ינואר 1975 נפתחה ב-George Eastman House (רוצסטר, ניו יורק) התערוכה "New Topographics: Photographs of a Man-Altered Landscape" (הטופוגרפיים החדשים: תצלומים של נוף שהאדם שינה). הצלמים שהציגו בה התעניינו בנופים הנבנים של אמריקה האורבנית של שנות ה-70, בתגובה לעריצות שהייתה קיימת לצילום נוף אידיאלי. כך הם התבוננו על המקום. בדרך זו, הם צילמו בניגוד למסורת של צילום הטבע שיצרו צלמים כגון אנסל אדמס, אשר צילם את היפה והנשגב. זאת היתה תערוכה של תצלומים שמצאו יופי בבנאלי. אך זה לא היה רק הרגע בו הבנאלי הפך למקובל כנושא צילום לגיטימי, אלא גם ביטוי של חוסר הנוחות הגוברת מטיב ההשפעות - הפוליטיות, הכלכליות, החברתיות, התרבותיות - של האדם על הנוף הטבעי. מאז התערוכה, הצלמים שהשתתפו בה השפיעו על הפרקטיקה של צילום נוף בכל העולם.

אחד הצלמים הבולטים בתערוכה היה רוברט אדמס, יליד Orange, New Jersey (ארה"ב), 1937. בארבעת העשורים האחרונים רוברט אדמס מצלם את הנוף המשתנה של המערב האמריקאי וחושף את היופי השברירי של המקום, שמחזיק מעמד למרות ההשפעה של הפעילות האנושית.

"The Place We Live" (המקום בו אנו חיים)², היא תערוכה רטרוספקטיבית של רוברט אדמס שאורגנה ע"י הגלריה לאמנות של אוניברסיטת ייל. התערוכה כללה מעל ל-300 תצלומים ונדדה מינואר 2010 עד אוגוסט 2014 בין מספר מקומות בעולם. לכל אחד מהפרקים מתוך גוף העבודה שהוצג בתערוכה התלווה טקסט שהצלם חיבר. לפרק The plains (המישורים), כתב רוברט אדמס בשנת 1978, בין היתר:

"...התעלומה בנוף הזה היא, בלי ספק, רהוטה. יש בכל מקום שתיקה – שתיקה ברעם, ברוח, בשיחה של יונים, אפילו שתיקה בסגירת דלת של טנדר. אם אתה חוצה את המישורים, עוזב את הכביש הראשי ומצא דרך צדדית ללכת בה; להקשיב".

במשך 9 חודשים שוטטתי ברחבי עמק חפר, מצאתי דרך ללכת בה, הקשבתי, הפנית את מבטי למקום, למרחב הטעון במאפייני הזהות והתרבות של האנשים החיים בו.

צבי טרלובסקי

¹ גורביץ', זלי. על המקום. הוצאת עם עובד, 2007. עמ' 74.
² <http://media.artgallery.yale.edu/adams/landing.php>